

Mattias Söderberg: Her er de tre knaster i COP25-forhandlingerne

Altinget

Af Mattias Söderberg

2. december 2019

KOMMENTAR: Klimakatastrofer i det sydlige Afrika, nye nationale klimaplaner og samarbejde mellem lande om CO2-reduktioner er nogle af de temaer, der bliver afgørende til COP25-mødet i Madrid, skriver Mattias Söderberg.

Meget tyder på, at styrken af cyklonen Idai i Mozambique er direkte relateret til klimaforandringerne. Derfor er det en vigtig dagsorden for de fattigste lande, skriver Mattias Söderberg. Foto: Mike Hutchings/Reuters/Ritzau Scanpix

Mandag begynder klimatopmødet COP25 i Madrid, men allerede i denne uge mødes en lang række udviklingslande for at forberede og koordinere deres indsats. Klimatopmøder har desværre en tendens til at være fulde af konflikter, og ofte trækker forhandlingerne i langdrag.

Topmødet i København 2009 står desværre som et skoleeksempel på et topmøde, hvor landene slet ikke kunne blive enige om noget som helst, og de store forventninger endte i dyb skuffelse. Men hvad skal man blive enige om denne gang, og hvordan undgår vi et flop?

Selvom der allerede findes en global klimaaf tale fra Paris, så er der mange vigtige ting, som skal forhandles i Madrid. Der er især tre knaster, som kan skabe problemer.

Den første knast handler om regler for internationalt klimasamarbejde, der skal reducere udslippet af drivhusgasser. Det lyder fredeligt, men i realiteten er der mange faldgruber.

Klimasamarbejdet kan for eksempel betyde, at et land investerer i at reducere udslip i et andet land, som hvis Danmark bidrager til at bygge vindmøller i Kenya. Umiddelbart er vindmøller i Kenya gode for klimaet og den grønne omstilling. Men hvordan skal reduktionen tælle i landenes klimaregnskaber?

Er det Danmark, som skal tælle den mindre udledning med i sit CO2-regnskab? Eller Kenya? Og hvordan sikrer vi, at vindmøllerne ikke tæller med i begge landes regnskaber?

Selvom der allerede findes en global klimaaf tale fra Paris, så er der mange vigtige ting, som skal forhandles i Madrid. Der er især tre knaster, som kan skabe problemer.

Mattias Söderberg

Og er projektet reelt set et projekt, der har brug for støtte? Vindmøller er jo en god forretning og bliver bygget rundt omkring i verden alligevel. Med svage regler vil der være store muligheder for at snyde, og hvis vi snyder, bliver det umuligt at nå Paris-aftalens mål om, at den globale temperatur ikke skal stige.

Den anden knast er en topprioritet for de fattigste lande. Det handler om håndteringen af de alvorlige konsekvenser, der følger klimarelaterede katastrofer. Et tragisk eksempel er cyklonerne Idai og Kenneth, der tidligere i år ramte Mozambique, Malawi og Zimbabwe i det sydlige Afrika.

Meget tyder på, at cyklonerens styrke var direkte relateret til klimaforandringer. Indbyggerne i disse lande har dog meget lave udslip af drivhusgasser og har dermed et meget lille ansvar for den globale opvarmning.

Alligevel er det de fattigste mennesker i de ramte lande, der har mistet alt i katastrofen. Det er dem, der betaler regningen, når landene skal bygges op igen, og det koster mange penge.

Landene har mulighed for at låne penge fra internationale donorer, og selvom det er en fin gestus, kan et lån lede til en stor gæld, som skal betales tilbage med rente. Det er ikke fair, og netop derfor kommer der mange følelser og stærke holdninger i spil, når landene i Madrid skal diskutere, hvordan de her situationer håndteres.

Den sidste store knast er de nationale klimaplaner. Planerne fylder ikke meget på den formelle dagsorden, men det bliver alligevel et afgørende spørgsmål under topmødet.

Ifølge Paris-aftalen skal alle lande præsentere nye nationale klimaplaner i 2020. Forskerne har konkluderet, at de nuværende planer ikke er ambitiøse nok, og at der skal skrues gevaldigt op for ambitionerne, hvis de globale målsætninger skal overholdes.

Regeringer verden over kender problematikken, og derfor knokler mange lande for at finde løsninger. Skal der bygges flere vindmøller? Skal der ske ændringer i landbruget? Eller er det elbiler, der er løsningen?

Hvert land laver sin egen klimaplan, og de vil derfor se meget forskellige ud. For mange u-lande bliver det svært – måske umuligt – at lave ambitiøse klimaplaner, medmindre de får støtte i form af klimapenge og teknologisamarbejde.

Diskussionen om højere ambitioner i hvert land er således direkte koblet til både de globale mål om at reducere udslip og til de internationale aftaler om klimapenge, og det kan hurtigt lede til svære forhandlinger.

Klimatopmødet i Madrid er nødt til at blive en succes. Det seneste år har nyhederne været fulde af tragiske historier om oversvømmelser, tørke, hedebølger og skovbrande. Dem bliver der ikke færre af i de kommende år, og vi har derfor brug for handling nu.

Jeg håber derfor, at de tre knaster bliver løst, og at landene kan blive enige om at øge ambitionen og investere i det internationale samarbejde.

Mattias Söderberg (f. 1974) arbejder som klimarådgiver i Folkekirkens Nødhjælp og er formand for klimaarbejdet i ACT Alliance, Folkekirkens Nødhjælps globale alliance med medlemmer i 140 lande. Kommentaren er alene udtryk for skribentens egen holdning.